

ISSN: 3057-1081 (Online)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2, หน้า 88-101

ลิขสิทธิ์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พฤษภาคม-สิงหาคม 2567

รับเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2567/ แก้ไขเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2567/ อนุมัติเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2567

ผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้และการตัดสินใจของผู้สูงอายุ

The Impact of Fake News on Older People

Perceptions and Decisions

ชยานิษฐ์ ไกรจิรารุรักษ์

Chayanit Kraijirulak

สถาบันพระปกเกล้า

King Prajadhipok's Institute

Email: shayarnid@kpi.ac.th

บทคัดย่อ

ในยุคดิจิทัลที่ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ข่าวปลอม (Fake News) ได้กลายเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย ข่าวปลอมไม่เพียงแต่เป็นภัยคุกคามต่อความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ แต่ยังส่งผลกระทบต่อวิธีการรับรู้และการตัดสินใจของผู้คน โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อาจมีความเปราะบางต่อการรับข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาด การศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้และการตัดสินใจของผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้ข้อมูลของผู้สูงอายุ และ เพื่อประเมินผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ โดยผู้สัมภาษณ์จะต้องเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยใช้วิธีการสุ่มเลือกเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายและเป็นตัวแทนของประชากร ใช้กลุ่มตัวอย่าง 150 คน 00 ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่เน้นการสนทนาและการเจาะลึกถึงประสบการณ์ ความคิดเห็น และความรู้สึกของผู้ตอบสัมภาษณ์ งานวิจัยนี้โปรแกรมวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Qualitative Data Analysis Software) Atlas.ti เพื่อช่วยในการจัดระเบียบและวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์ Atlas.ti เพื่อประเมินผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เช่น สุขภาพ การใช้จ่ายทางการเงิน และการเลือกใช้บริการต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษานี้พบว่าข่าวปลอมมีผลกระทบอย่างมากต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในด้านสุขภาพ การเงิน และการเลือกใช้บริการต่าง ๆ ผู้สูงอายุที่มีความรู้ใน

การตรวจสอบข้อมูลมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบของข่าวปลอมได้ดีขึ้น การศึกษาและฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการข่าวปลอมจึงมีความสำคัญในการลดความเสี่ยงที่เกิดจากข่าวปลอมในกลุ่มนี้

คำสำคัญ ข่าวปลอม, ผู้สูงอายุ, การตัดสินใจ

Abstract

In the digital age, information spreads rapidly and widely. Fake news has become a major and widely discussed problem. Fake news is not only a threat to the accuracy of the information people receive, but it also has a profound impact on people's perceptions and decisions. Especially the elderly who may be vulnerable to receiving misinformation. Study on the Impact of Fake News on Older Adults' Perceptions and Decisions The objective of the study was to study the impact of fake news on the perception of information among the elderly and to evaluate the impact of fake news on the decision-making of the elderly. Using a sample of 150 00The researcher used in-depth interviews as a qualitative data collection method that focused on conversation and delving into the interviewees' experiences, opinions, and feelings. This research uses Atlas.ti Qualitative Data Analysis Software to help organize and analyze interview data. Atlas.ti to assess the impact of fake news on older people's decisions in areas such as health, financial spending, and service choice The results of this study found that fake news has a significant impact on the decisions of the elderly, especially in terms of health, finances, and service choices. Therefore, education and training on fake news management is important to reduce the risk caused by fake news in this group.

Keywords: fake news, elderly, decision-making

บทนำ

ในยุคดิจิทัลที่ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ข่าวปลอม (Fake News) ได้กลายเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นที่พูดถึงกันอย่างแพร่หลาย ข่าวปลอมไม่เพียงแต่เป็นภัยคุกคามต่อความถูกต้องของข้อมูลที่คุณได้รับ แต่ยังส่งผลกระทบต่ออย่างลึกซึ้งต่อการรับรู้และการตัดสินใจของคุณ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อาจมีความเปราะบางต่อการรับข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาด

การรับรู้และการตัดสินใจของผู้สูงอายุเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และสุขภาพที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต ซึ่งอาจทำให้เสี่ยงต่อการได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องจากข่าวปลอม ข่าวปลอมมักมีลักษณะการเผยแพร่ที่สามารถสร้างความสับสนและความไม่แน่นอน ซึ่งอาจทำให้ผู้สูงอายุรับข้อมูลผิดพลาดและตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญได้อย่างไม่ถูกต้องความสำคัญของปัญหานี้ คือ การที่ผู้สูงอายุอาจไม่มีทักษะหรือความรู้เพียงพอในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หรืออาจมีความเชื่อมั่นในข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งที่ไม่น่าเชื่อถือ ข่าวปลอมอาจส่งผลกระทบต่อตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ การเงิน หรือการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ไม่ดีและส่งผลเสียต่อคุณภาพชีวิต การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการข่าวปลอมในสถานการณ์วิกฤตด้านสุขภาพ Chou, W. Y. S., Gaysynsky, A., & Vanderford, M. (2020). *The COVID-19 Misinformation Challenge in Public Health Communication*. *Health Security*, 18(4), 236-239.

การศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้และการตัดสินใจของผู้สูงอายุจึงมีความสำคัญในการพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถระมัดระวังและป้องกันตัวเองจากข่าวปลอม รวมถึงการเสริมสร้างความรู้และทักษะในการตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้สามารถทำการตัดสินใจที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ที่มา ศูนย์การศึกษาเกี่ยวกับข่าวสารและการตรวจสอบข้อเท็จจริง (2022). *รายงานการศึกษาข่าวปลอมและผลกระทบต่อการรับรู้ของผู้สูงอายุ*. ศูนย์การศึกษาเกี่ยวกับข่าวสารและการตรวจสอบข้อเท็จจริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้ข้อมูลของผู้สูงอายุ
2. เพื่อประเมินผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ

1. การออกแบบการวิจัย

- 1.1 กำหนดคำถามการวิจัยและสมมติฐาน

คำถามการวิจัย ข่าวปลอมมีผลกระทบต่อการรับรู้และการตัดสินใจของผู้สูงอายุอย่างไร

- 1.2 เลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง การคัดเลือกผู้สัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะต้องเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยใช้วิธีการสุ่มเลือกเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายและเป็นตัวแทนของประชากร ใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 150 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้โดย แบ่งผู้สูงอายุออกเป็น 3 กลุ่มตามช่วงอายุ 60-69 ปี, 70-79 ปี, 80 ปีขึ้นไป สุ่มในแต่ละชั้น สำหรับกลุ่มอายุ 60-69 ปี เลือก 50 คน สำหรับกลุ่มอายุ 70-79 ปี เลือก 50 คน สำหรับกลุ่มอายุ 80 ปีขึ้นไป เลือก 50 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มอายุเป็น 150 คน

2. การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่เน้นการสนทนาและการเจาะลึกถึงประสบการณ์ ความคิดเห็น และความรู้สึกของผู้ตอบสัมภาษณ์ โดยเฉพาะในประเด็นที่มีความซับซ้อนหรือละเอียดอ่อน เช่น ผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้และการตัดสินใจของผู้สูงอายุ การสัมภาษณ์เชิงลึกจะช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่มีความลึกซึ้งและละเอียดมากยิ่งขึ้น

3. เครื่องมือและกระบวนการสำหรับการศึกษา

3.1 แบบสัมภาษณ์ การศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้และตีความข้อมูลของผู้สูงอายุจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและกระบวนการที่มีความละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ นี่คือการรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือและกระบวนการที่ใช้ในวัตถุประสงค์นี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้ข้อมูลของผู้สูงอายุ มุ่งเน้นการสำรวจว่าข่าวปลอมมีผลกระทบต่อวิธีการที่ผู้สูงอายุรับรู้และตีความข้อมูลอย่างไร รวมถึงการวิเคราะห์ว่าข่าวปลอมมีผลต่อความเชื่อและทัศนคติของผู้สูงอายุอย่างไร โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ การเงิน หรือกิจกรรมประจำวัน

2. เพื่อประเมินผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์นี้มุ่งเน้นการศึกษาว่าข่าวปลอมมีผลต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพ การใช้จ่ายทางการเงิน หรือการเลือกใช้บริการต่าง ๆ โดยการสำรวจว่าข่าวปลอมอาจทำให้การตัดสินใจของผู้สูงอายุผิดพลาดหรือไม่ รวมถึงการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้สูงอายุใช้ในการตรวจสอบข้อมูลและป้องกันผลกระทบจากข่าวปลอม

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้โปรแกรมวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Qualitative Data Analysis Software) Atlas.ti เพื่อช่วยในการจัดระเบียบและวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาใช้โปรแกรมวิเคราะห์เชิงเนื้อหา Atlas.ti เพื่อประเมินผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เช่น สุขภาพ การใช้จ่ายทางการเงิน และการเลือกใช้บริการต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อค้นหาแนวโน้มและธีมหลักที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การนำเข้าข้อมูล ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกที่บันทึกไว้ถูกนำเข้ามาในโปรแกรม Atlas.ti โดยแปลงข้อมูลเสียงและวิดีโอเป็นข้อความเพื่อการวิเคราะห์
2. การกำหนดรหัส (Coding) ข้อมูลสัมภาษณ์ถูกแบ่งออกเป็นหน่วยข้อมูลเล็ก ๆ และรหัส (code) ถูกกำหนดตามธีมที่เกี่ยวข้อง เช่น "ผลกระทบต่อสุขภาพ", "การตัดสินใจทางการเงิน", และ "กลยุทธ์การตรวจสอบข้อมูล"
3. การวิเคราะห์ธีม (Thematic Analysis) ใช้ Atlas.ti เพื่อค้นหาธีมหลักและแนวโน้มในข้อมูลสัมภาษณ์ โดยการจัดกลุ่มรหัสและการสร้างเครือข่ายของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
4. การสร้างรายงานรายงานการวิเคราะห์ถูกสร้างขึ้นเพื่อสรุปผลการวิจัยและการค้นพบที่สำคัญแยกตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ผลเพื่อศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้ข้อมูลของผู้สูงอายุ วัตถุประสงค์นี้มุ่งเน้นการสำรวจว่าข่าวปลอมมีผลกระทบต่อวิธีการที่ผู้สูงอายุรับรู้และตีความข้อมูลอย่างไร รวมถึงการวิเคราะห์ว่าข่าวปลอมมีผลต่อความเชื่อและทัศนคติของผู้สูงอายุอย่างไร โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ การเงิน หรือกิจกรรมประจำวัน

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ

ด้านการตัดสินใจ	ผลกระทบจากข่าวปลอม	ผลลัพธ์ที่พบ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	เปอร์เซ็นต์ (%)	กลยุทธ์ในการตรวจสอบข้อมูล
สุขภาพ	ข่าวปลอมเกี่ยวกับการรักษาโรคหรือการใช้ยาใหม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการรักษา	ผู้สูงอายุบางรายใช้ผลิตภัณฑ์หรือวิธีการที่ไม่ผ่านการพิสูจน์ทาง การแพทย์ อาจนำไปสู่ความเสี่ยงทางสุขภาพ	65	43%	ตรวจสอบข้อมูลจากแพทย์หรือแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ แต่ยังมีผู้ที่ไม่ทำเช่นนั้น
การใช้จ่ายทางการเงิน	ข่าวปลอมเกี่ยวกับการลงทุนหรือการจัดการเงินส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในแผนที่มีความเสี่ยงสูง	การลงทุนที่ไม่สมเหตุสมผลทำให้สูญเสียเงินลงทุนและอาจส่งผลกระทบต่อสถานะการเงินในระยะยาว	50	33%	ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินก่อนตัดสินใจ แต่บางคนไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม
การเลือกใช้บริการ	ข่าวปลอมเกี่ยวกับบริการหรือผลิตภัณฑ์ทำให้เลือกใช้บริการที่ไม่ตรงตามความต้องการหรือคุณภาพต่ำ	การใช้บริการที่มีคุณภาพต่ำทำให้ได้รับบริการที่ไม่ดีหรือไม่ตรงตามความคาดหวัง ต้องเสียเวลาและเงินเพิ่มเติม	40	27%	ใช้ความคิดเห็นจากผู้ใช้บริการรายอื่นหรือค้นหาข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้เพื่อป้องกันการเลือกใช้บริการที่ไม่ดี

ด้านการตัดสินใจ	ผลกระทบจากข่าวปลอม	ผลลัพธ์ที่พบ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	เปอร์เซ็นต์ (%)	กลยุทธ์ในการตรวจสอบข้อมูล
กลยุทธ์ในการป้องกันผลกระทบ	ผู้สูงอายุใช้กลยุทธ์หลากหลายในการตรวจสอบข่าวปลอม เช่น การขอความคิดเห็นจากสมาชิกในครอบครัว	กลยุทธ์เหล่านี้ช่วยลดผลกระทบจากข่าวปลอม แต่บางครั้งอาจไม่เพียงพอเนื่องจากข่าวปลอมมีลักษณะที่ชวนเชื่อ	100	67%	การศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อมูลและการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับข่าวปลอม

4.1 ผลกระทบของข่าวปลอมต่อการรับรู้ข้อมูลด้านสุขภาพ

ผลการสำรวจจากผู้ตอบคำถาม 150 คนแสดงให้เห็นว่าข่าวปลอมเกี่ยวกับสุขภาพมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลของผู้สูงอายุ ร้อยละ 47 ของผู้ตอบพบว่าข่าวปลอมทำให้มีความเชื่อผิดเกี่ยวกับการรักษาโรคและการใช้ยา ในการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้สูงอายุบางรายเปลี่ยนแปลงวิธีการรักษาโดยไม่พิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ การพิสูจน์ทางการแพทย์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสุขภาพของการเปลี่ยนแปลงนี้อาจเกิดจากการที่ข่าวปลอมถูกนำเสนอในรูปแบบที่ดูน่าเชื่อถือ เช่น ผ่านการแชร์ในสื่อสังคมออนไลน์หรือจากแหล่งที่ไม่เป็นทางการ ผู้สูงอายุซึ่งอาจขาดความรู้หรือทักษะในการตรวจสอบข้อมูล จึงอาจหลงเชื่อและดำเนินการตามข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง การศึกษาแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบข้อมูลสุขภาพและการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

4.2 ผลกระทบของข่าวปลอมต่อการจัดการการเงิน

ผลสำรวจพบว่า 37% ของผู้ตอบรายงานว่าข่าวปลอมเกี่ยวกับการเงินหรือการลงทุนทำให้ตัดสินใจลงทุนในแผนที่มีความเสี่ยงสูงหรือไม่สมเหตุผล ข่าวปลอมที่เกี่ยวข้องกับการเงินอาจทำให้ผู้สูงอายุมีความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับโอกาสการลงทุนหรือการจัดการเงิน ซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียทางการเงิน

การสัมภาษณ์เปิดเผยว่าผู้สูงอายุบางคนตัดสินใจลงทุนตามข่าวปลอมโดยไม่ได้ทำการตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด การใช้กลยุทธ์ในการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินหรือการค้นหาข้อมูลจากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ ยังมีความสำคัญในการป้องกันผลกระทบจากข่าวปลอม

4.3 ผลกระทบของข่าวปลอมต่อกิจกรรมประจำวัน

จากการสำรวจพบว่า 30% ของผู้ตอบเปลี่ยนแปลงวิธีการทำกิจกรรมประจำวันตามข่าวปลอม ข่าวปลอมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือการใช้ชีวิตประจำวันอาจทำให้ผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือกิจวัตรประจำวันตามข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสะอาดสุขภาพหรือคุณภาพชีวิตตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงวิธีการทำอาหารหรือการเลือกผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่รองรับอาจทำให้ได้รับผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ การศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุบางคนใช้ข่าวปลอมเป็นแหล่งข้อมูลในการตัดสินใจเรื่องประจำวัน แต่อาจขาดการตรวจสอบหรือการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เชื่อถือได้

5. ผลประเมินผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ วัตถุประสงค์นี้มุ่งเน้นการศึกษาว่าข่าวปลอมมีผลต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพ การใช้จ่ายทางการเงิน หรือการเลือกใช้บริการต่าง ๆ โดยการสำรวจว่าข่าวปลอมอาจทำให้การตัดสินใจของผู้สูงอายุผิดพลาดหรือไม่ รวมถึงการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้สูงอายุใช้ในการตรวจสอบข้อมูลและป้องกันผลกระทบจากข่าวปลอม

ตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ

หัวข้อย่อย	คำถาม	ผลลัพธ์ จาก ผู้ตอบ (คน)	เปอร์เซ็นต์ (%)	การวิเคราะห์เชิงลึก	กลยุทธ์ในการ ตรวจสอบข้อมูล
1. การตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพ	"คุณเคยเจอข่าวปลอมที่เกี่ยวกับการรักษาหรือการป้องกันโรคไหม ข่าวเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาหรือการดูแลสุขภาพของคุณอย่างไร"	80	53%	ข่าวปลอมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพส่งผลให้ผู้สูงอายุมีการเลือกวิธีการรักษาที่ไม่ได้รับการรับรองทางการแพทย์ เช่น การใช้ยาใหม่ที่ไม่มีการพิสูจน์	ตรวจสอบข้อมูลจากแพทย์หรือแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ แต่ยังมีผู้ที่ไม่ทำเช่นนั้น
	"หลังจากอ่านข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรักษาโรคหรือการใช้ยาใหม่ คุณได้ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ หรือไม่ หาก	80	53%	ผู้สูงอายุประมาณ 60% ใช้การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์หรือค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ทางการ	ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินก่อนตัดสินใจ แต่บางคนไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม

หัวข้อย่อย	คำถาม	ผลลัพธ์ จาก ผู้ตอบ (คน)	เปอร์เซ็นต์ (%)	การวิเคราะห์เชิงลึก	กลยุทธ์ในการ ตรวจสอบข้อมูล
	ใช่ คุณใช้วิธีการใดในการตรวจสอบข้อมูล"				
2.การใช้จ่ายทางการเงิน	"ข่าวปลอมเกี่ยวกับการลงทุน หรือ การจัดการการเงินที่คุณพบเจอมีผลกระทบต่อ การตัดสินใจทางการเงินของคุณอย่างไร"	65	43%	ข่าวปลอมเกี่ยวกับการเงินทำให้ผู้สูงอายุมีการตัดสินใจลงทุนในแผนที่มีความเสี่ยงสูงหรือไม่ได้รับการรับรองอย่างเหมาะสม	ใช้ความคิดเห็นจากผู้ใช้บริการรายอื่นหรือค้นหาข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้เพื่อป้องกันการเลือกใช้บริการที่ไม่ดี
	"เมื่อคุณเห็นข่าวที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางการเงินหรือการลงทุน คุณตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ก่อนตัดสินใจหรือไม่ วิธีการที่คุณใช้ในการตรวจสอบคืออะไร"	65	43%	ผู้ตอบประมาณ 45% ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงินหรือการค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เชื่อถือได้	การศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อมูลและการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับข่าวปลอม
3.การเลือกใช้บริการต่าง ๆ	"ข่าวปลอมเกี่ยวกับบริการหรือผลิตภัณฑ์ที่คุณใช้มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการหรือไม่ คุณสามารถให้ตัวอย่างได้ไหม"	50	33%	ข่าวปลอมเกี่ยวกับบริการหรือผลิตภัณฑ์ทำให้ผู้สูงอายุเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพต่ำกว่าที่คาดไว้ เช่น การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ไม่มี การรับรอง	
	"คุณใช้วิธีการใดในการตรวจสอบความ	50	33%	ผู้ตอบบางรายตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข่าวสาร	

หัวข้อย่อย	คำถาม	ผลลัพธ์ จาก ผู้ตอบ (คน)	เปอร์เซ็นต์ (%)	การวิเคราะห์เชิงลึก	กลยุทธ์ในการ ตรวจสอบข้อมูล
	นำเชื่อถือของข่าว เกี่ยวกับบริการหรือ ผลิตภัณฑ์ก่อนตัดสินใจ เลือกใช้บริการ"			โดยการค้นหาข้อมูลจาก แหล่งที่เชื่อถือได้ หรือ สอบถามความคิดเห็นจาก ผู้อื่นในชุมชน	
4.กลยุทธ์ในการ ป้องกัน ผลกระทบจาก ข่าวปลอม	"คุณมีวิธีการหรือกลยุทธ์ ใดในการจัดการกับข่าว ปลอมที่คุณพบเจอ คุณ ใช้เครื่องมือหรือ แหล่งข้อมูลใดในการ ตรวจสอบความจริงของ ข่าวสาร"	100	67%	ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้กลยุทธ์ การตรวจสอบข้อมูลจาก แหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น การ ค้นหาข้อมูลออนไลน์หรือการ สอบถามจากสมาชิกใน ครอบครัว	
	"คุณเคยได้รับการ ฝึกอบรมหรือการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการ ตรวจสอบข้อมูลหรือการ จัดการข่าวปลอมไหม ถ้าใช่ คุณคิดว่ามันมี ประโยชน์อย่างไรในการ ตัดสินใจของคุณ"	100	67%	การฝึกอบรมหรือการศึกษา เกี่ยวกับการตรวจสอบข้อมูล มีประโยชน์ในการเสริมสร้าง ทักษะการตรวจสอบข่าว ปลอมและลดผลกระทบจาก ข่าวปลอม	

จากการศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน ได้ผลลัพธ์และการวิเคราะห์ที่สำคัญดังนี้

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพ

ชาวปლოมเกี่ยวกับการรักษาหรือการป้องกันโรค ประมาณ 53% ของผู้ตอบคำถามกล่าวว่าชาวปლოมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมีผลกระทบต่อตัดสินใจในการรักษาหรือดูแลสุขภาพของ เช่น การใช้ยาใหม่ที่ไม่ได้รับการพิสูจน์ทางการแพทย์ ซึ่งสามารถนำไปสู่การเลือกวิธีการรักษาที่ไม่เหมาะสมหรือไม่มีความปลอดภัย

การตรวจสอบข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน ประมาณ 53% ได้ตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ หลังจากเจอข่าวเกี่ยวกับการรักษาโรค โดยใช้วิธีการเช่น การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์หรือค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เชื่อถือได้

2. การใช้จ่ายทางการเงิน

ชาวปლოมเกี่ยวกับการลงทุน ประมาณ 43% รายงานว่าชาวปლოมเกี่ยวกับการลงทุนหรือการจัดการเงินส่งผลกระทบต่อตัดสินใจทางการเงินของ ซึ่งบางครั้งทำให้ลงทุนในแผนที่มีความเสี่ยงสูงหรือไม่ได้รับการรับรองอย่างเหมาะสม

การตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน ประมาณ 43% ของผู้ตอบคำถามกล่าวว่าตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ก่อนตัดสินใจทางการเงิน โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงินหรือค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ที่ได้รับการยอมรับ

3. การเลือกใช้บริการต่าง ๆ

ชาวปლოมเกี่ยวกับบริการหรือผลิตภัณฑ์ ประมาณ 33% กล่าวว่าชาวปლოมที่เกี่ยวกับบริการหรือผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการของ เช่น การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีการรับรอง

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ประมาณ 33% ใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข่าวสาร เช่น การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือสอบถามความคิดเห็นจากผู้อื่นในชุมชนก่อนการตัดสินใจ

4. กลยุทธ์ในการป้องกันผลกระทบจากชาวปლოม

วิธีการจัดการชาวปლოม ประมาณ 67% ของผู้ตอบคำถามมีการใช้กลยุทธ์ในการจัดการชาวปლოม เช่น การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ การค้นหาข้อมูลออนไลน์ หรือการสอบถามจากสมาชิกในครอบครัว

การฝึกอบรมและการศึกษา ประมาณ 67% กล่าวว่าเคยได้รับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อมูลหรือการจัดการชาวปლოม ซึ่งมีประโยชน์ในการเสริมสร้างทักษะในการจัดการกับชาวปლოมและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากชาวปლოม

จากการศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ เราพบว่า ข่าวปลอมมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อวิธีที่ผู้สูงอายรรับรู้ข้อมูลและตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ การเงิน และการเลือกใช้บริการต่าง ๆ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า

1. ผลกระทบต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพ

ผู้สูงอายุมีความอ่อนไหวต่อข่าวปลอมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ซึ่งอาจนำไปสู่การเลือกวิธีการรักษาหรือการป้องกันโรคที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ความเสี่ยงนี้สามารถลดลงได้หากผู้สูงอายุมีความรู้ในการตรวจสอบข้อมูลและพิจารณาข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่นเดียวกับการศึกษาโดย Lazer et al. (2018) ที่ชี้ให้เห็นว่าข่าวปลอมสามารถมีผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อการรับรู้และการตัดสินใจของประชาชนในเรื่องสุขภาพได้อย่างมาก

2. ผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเงิน

ข่าวปลอมเกี่ยวกับการลงทุนหรือการจัดการทางการเงินมีผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเงินของผู้สูงอายุ ซึ่งอาจทำให้เสี่ยงต่อการสูญเสียเงินจากการลงทุนที่ไม่มีความปลอดภัย ผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Allcott and Gentzkow (2017) ที่กล่าวว่าข่าวปลอมสามารถมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจและการเงินได้อย่างมีนัยสำคัญ

3. กลยุทธ์ในการจัดการกับข่าวปลอม

การที่ผู้สูงอายุมีการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการจัดการข่าวปลอม เช่น การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ หรือ การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ มีผลดีต่อการลดความเสี่ยงจากผลกระทบของข่าวปลอม การศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ Pennycook and Rand (2019) ที่ระบุว่าการศึกษาและการให้ความรู้เรื่องการตรวจสอบข้อมูลสามารถช่วยให้ผู้คนมีความต้านทานต่อข่าวปลอมได้ดียิ่งขึ้น

4. การค้นพบเหล่านี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาผลกระทบของข่าวปลอมต่อบุคคลทั่วไป เช่นเดียวกัน โดยทั่วไปแล้ว ผลกระทบของข่าวปลอมจะมีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการตรวจสอบข้อมูลของแต่ละบุคคล งานวิจัยของ Vosoughi, Roy, and Aral (2018) พบว่าข่าวปลอมแพร่กระจายได้รวดเร็วกว่าข่าวจริงถึง 6 เท่า และคนทั่วไปมักไม่ค่อยตรวจสอบข้อมูลก่อนที่จะเชื่อหรือแชร์ข่าวสาร ส่งผลให้การรับรู้ข้อมูลและการตัดสินใจถูกบิดเบือนจากความจริงในขณะเดียวกัน ผลการศึกษาจากผู้สูงอายุยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างการรับรู้และการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบข่าว สารในกลุ่มประชากรนี้ การสนับสนุนการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเพื่อการตรวจสอบข่าวปลอมเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สำคัญที่สามารถลดผลกระทบเชิงลบของข่าวปลอมต่อผู้สูงอายุได้

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งถัดไป

1. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบข้อมูลของผู้สูงอายุ เพื่อทำความเข้าใจว่ากลุ่มผู้สูงอายุใช้เครื่องมือหรือแหล่งข้อมูลใดในการตรวจสอบข่าวสาร และมีความสามารถในการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพียงใด การศึกษาเพิ่มเติมอาจเน้นไปที่การประเมินความรู้และทักษะของผู้สูงอายุในการใช้เทคโนโลยีหรือแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อวางแผนการฝึกอบรมที่เหมาะสม
2. การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความไวต่อข่าวปลอม ควรพิจารณาศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความไวต่อข่าวปลอมมากขึ้น เช่น ระดับการศึกษา สถานะทางสังคม การเข้าถึงเทคโนโลยี และประสบการณ์ที่ผ่านมา รวมถึงการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพจิตใจและอารมณ์ที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุเมื่อเจอกับข่าวปลอม
3. การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเฉพาะกลุ่ม จากผลการศึกษานี้ ควรพิจารณาการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรมที่ออกแบบมาเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้และทักษะในการตรวจสอบข่าวสารและการจัดการกับข่าวปลอม การศึกษาครั้งถัดไปสามารถประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมนี้ในการลดผลกระทบของข่าวปลอม
4. การศึกษาผลกระทบในระยะยาว ควรมีการติดตามผลกระทบของข่าวปลอมต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุในระยะยาว เพื่อทำความเข้าใจว่าข่าวปลอมมีผลกระทบต่อสุขภาพ การเงิน และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างไรเมื่อเวลาผ่านไป
5. การขยายขอบเขตการศึกษาไปยังกลุ่มประชากรอื่น การขยายการวิจัยไปยังกลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน เช่น ผู้สูงอายุในพื้นที่ชนบทหรือในประเทศอื่น ๆ อาจให้ข้อมูลที่มีความหลากหลายและเชิงลึกมากขึ้น ทำให้สามารถออกแบบวิธีการป้องกันและจัดการกับข่าวปลอมได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น

บรรณานุกรม

- Allcott, H., & Gentzkow, M. (2017). *Social media and fake news in the 2016 election*. *Journal of Economic Perspectives*, 31(2), 211-236.
- Chou, W. Y. S., Gaysynsky, A., & Vanderford, M. (2020). *The COVID-19 Misinformation Challenge in Public Health Communication*. *Health Security*, 18(4), 236-239.
- Lazer, D. M. J., Baum, M. A., Benkler, Y., Berinsky, A. J., Greenhill, K. M., Menczer, F., ... & Zittrain, J. L. (2018). *The science of fake news*. *Science*, 359(6380), 1094-1096.
- Pennycook, G., & Rand, D. G. (2019). *Fighting misinformation on social media using crowdsourced judgments of news source quality*. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 116(7), 2521-2526.
- Vosoughi, S., Roy, D., & Aral, S. (2018). *The spread of true and false news online*. *Science*, 359(6380), 1146-1151.